

Moniosaamista,uusia vaatimuksia ja karannutta professiota

TJS Opintokeskus 9.6.2009

VTT Tiina Huokuna

tiina.huokuna@helsinki.fi

Työelämämuutoksia toimittajan ammatin kautta nähtynä

- Digitaalisuus keskeistä, linkkinä muihin ammatteihin.

Tutkimusprojektistani

- *Muuttuva toimittajaprofessio, ammatin uudet sisällöt ja koulutustarpeet (2008)*
- Nyt työstän osiota *Kolme tapaa lähestyä digitaalista toimittajan työtä.*

Omasta urasta

- Toimittajaksi 1979 (sanoma- ja aikakauslehdet, taloustoimittajana).
- Tekstejä työelämästä 1990-luvun laman aikana, freeksi 1991.
- Toimittajatutkinto 1987, YTM 2000, VTT 2006.

Muutoksista

- Otsikon yhteinen nimittäjä muutos
- Omat muutokset: freeksi ”vuosisadan laman alkaessa 1991”.
- Väitöskirjaprojekti oli 40-vuotiaana.
- Tutkimaan toimittajan ammattia 50-vuotiaana.

Moniosaamista vai monitekemistä?

- Uusia vaatimuksia, ja jälleen uusia vaatimuksia, vielä uusia... (keskeinen stressitekijä)
- Karannut professio (mitä karkaa samalla?)

Toimittajan ammatti esimerkkinä

- Esimerkki voisi olla opettaja, kääntäjä..
- Toimittajat joutuneet muutoksen pyörteeseen.
- Ensimmäiset tietokoneet toimituksiin 1970-luvulla.
- Internet 1995, verkkosivuja pari vuotta myöhemmin

Lisää työn muutoksia

- Verkkolehdet lisäsivät suosiota. Niistä ei kuitenkaan tullut kannattavia.
- Ennen kirjoittavat tai sähköisille kanaville töitä tekevät toimittajat joutuivat ottamaan haltuun koko alueen. VRT. verkko-etusivu HS/Yle.
- Taantuma: irtisanomisia, yt-neuvottelut jatkuvat syksyllä.

Muutos ja murros yhteinen tekijä

- Muutosta kaiken aikaa.
- Murros, rakenteet muuttuvat.
- Toimittajan työssä molempia.

Murros, miksi?

- Digitaalinen murros nyt merkittävä kuin kirjapainon keksiminen (Johannes Gutenberg n. 1397-1468).
- Digitaalinen muutos ja murros vaikuttaa taloudessa liki kaikkialla, yhä uudella ja uudella tavalla.

Toimittajan työssä keskeistä

- Osaamisvaatimukset (monelle kanavalle, lyhyet jutut, päivä pirstoutuu, kiire)
- Moniosaaminen on tuonut uusia vaatimuksia ja muuttamassa professiota (työn tekemisen kokonaisuutta). (Nygren, 2008)
- Toimittajat ovat tyytyväisiä, vaikka kiire on työstä puhuttaessa tavallisin sana. (Jyrkiäinen, 2008)

Kouluttautumaan

- Koulutusta internetiin ollut, vain vähän monimedian tekemiseen.
- Koulutusta lehtitaloissa, toimitus opiskellut itse.
- Miten kirjoittava toimittaja oppii videokuvaamaan ja koostamaan verkkosivuja. Uuteen profession?

Hyviä ja huonoja skenaarioita

- Suuret muutokset, murrokset etenevät niin, että todellisia, merkittäviä pisteitä on vaikea huomata.
- Jokainen tällainen prosessi tuo työelämän kannalta sekä hyvää, että huonoa. On välttämättömyyksiä, joille harvoin voi mitään.

Hyviä ja huonoja skenaarioita

- Hyviä:

Tieto saatu kulkemaan huippunopeasti.

Journalismi muuttunut monella tapaa.

Vaihtoehtoja, lukijaläheisempää. Edelleen nuorten suosima ammatti.

Hyviä ja huonoja skenaarioita

- Toimittajat kriittisiä, mutta yllättävän tyytyväisiä. Yli neljä viidesosaa vastaajista oli tyytyväisiä työhönsä vuonna 2007 (Jyrkiäinen 2008, Journalistit muuttuvassa mediassa).

Hyviä ja huonoja skenaarioita

- Pitkä ura katkolla?
- Jos professio karkaa, karkaa moni muu asia.
- Tiedon välittäjästä viihdyttäjäksi.
- Ennen kaikkea sanomalehdistö on vaikeuksissa.